

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/28/2013
Identifikačné číslo spisu:	4012200993
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4012200993.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUD. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej v právnej veci navrhovateľa: M., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 10. decembra 2012, č.k. 23Sd/286/2012-15, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 10. decembra 2012, č.k. 23Sd/286/2012-15 m e n í tak, že rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X I. a II. z 5. októbra 2012 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 24. októbra 2012 z r u š u j e a vec vracia odporkyni na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 10. decembra 2012, č.k. 23Sd/286/2012-15, potvrdil rozhodnutia odporkyne číslo XXX XXX XXXX X I. a II. z 5. októbra 2012 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 24. októbra 2012 a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že odporkyňa rozhodnutím I. podľa § 21 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len ZSZ“) a podľa § 259 ods. 1 zákona č.461/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZSP“) navrhovateľovi od 14. augusta 2009 priznala starobný dôchodok v sume 177,30 € mesačne, rozhodnutím II. rovnakého čísla a z toho istého dňa v znení rozhodnutia z 24. októbra 2012 rozhodla, že sa navrhovateľovi podľa § 81 ods.1, § 293ac ods.3 a § 112 ods.2 ZSP od 14. augusta 2009 vypláca starobný dôchodok v sume 286,90 € mesačne a súčasne sa mu od 14. augusta 2009 vypláca invalidný dôchodok 286,90 € mesačne, ktorý sa považuje za starobný dôchodok a súčasne sa mu od 14. augusta 2009 odníma starobný dôchodok v sume 177,30 € mesačne. Po preskúmaní rozhodnutí odporkyne dospel krajský súd k záveru, že odporkyňa postupovala pri zvýšení starobného dôchodku navrhovateľa v súlade so zákonom a preto napadnuté rozhodnutia odporkyne potvrdil ako súladné so zákonom.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ odvolanie. Namietal, že sa nezakladá na pravde, že by

požiadal o starobný dôchodok. On žiadal priznanie nevládnosti, lebo je na 80 % nevládný a na kyslíkovom prístroji. Až vtedy sa dozvedel, že má požiadať o starobný dôchodok, ktorý nepoberal; má už odpracovaných 37 rokov. Uviedol, že bol poberateľom invalidného dôchodku od roku 1981 a už vtedy mu počítali výšku odpracovaných 37 rokov, pričom v rokoch 1990 až 1992 ešte pracoval ako kurič kotolne v invalidnom družstve Nitra. Domnieval sa, že keď dovŕšil dôchodkový vek, tak mu automaticky mali priznať starobný dôchodok, resp. mali mu dať vedieť, že má požiadať o starobný dôchodok, alebo mu ho mala odporkyňa sama vypočítať, prehodnotiť podľa odpracovaných rokov, vrátane ťažkej práce v bani. Nesúhlasil s výpočtom starobného dôchodku zo zárobkov v rokoch 1985, 1986, 1990 lebo mu mal byť vypočítaný z rokov, kedy mal vyššie zárobky. Z uvedených dôvodov žiadal, aby odvolací súd v danej veci spravodlivo rozhodol.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a § 250s O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Navrhovateľ namietal, že on o starobný dôchodok nežiadal, chcel priznanie nevládnosti vzhľadom na veľmi nepriaznivý zdravotný stav. Táto námietka navrhovateľa nie je dôvodná, lebo v skutočnosti o starobný dôchodok požiadal žiadosťou zo 14. augusta 2012.

Čo sa týka námietky navrhovateľa, že odporkyňa mala rozhodnúť o nároku na starobný dôchodok automaticky, resp. že ho mala upozorniť, že si môže uplatniť nárok na starobný dôchodok, túto jeho námietku odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Zo žiadneho ustanovenia zákona totiž taká povinnosť a postup odporkyne nevyplyva. Naopak z ustanovenia § 112 ods.1 v spojení s § 109 ods.2 a § 259 ods.1 ZSP vyplýva, že starobný dôchodok možno priznať len na základe podania žiadosti poistenca a spätne len tri roky od podania takej žiadosti.

Čo sa týka námietky navrhovateľa, že odporkyňa mu nehodnotila doby jeho zamestnania v rokoch 1990 až 1992, kedy pracoval ako kurič, táto jeho námietka taktiež nie je dôvodná. Podľa osobného listu dôchodkového zabezpečenia, ktorý tvorí prílohu rozhodnutia I z 5. októbra 2012, totiž odporkyňa zhodnotila navrhovateľovi aj dobu zamestnania vo výrobnom družstve SLUŽBA v Nitre od 14. marca 1990 do 28. februára 1991 v plnom rozsahu tak, ako bola potvrdená týmto zamestnávateľom v evidenčnom liste dôchodkového zabezpečenia. Navrhovateľ pritom aj v žiadosti o starobný dôchodok uviedol, že u tohto zamestnávateľa pracoval len v období od 14. marca 1990 do 1. marca 1991.

Podľa osobného listu dôchodkového poistenia boli navrhovateľovi v plnom rozsahu zhodnotené aj doby zamestnania v I.AA pracovnej kategórii (práce v podzemí) od 12.09.1962 do 15.03.1963, od 20.10.1964 do 10.04.1965 a od 22.04.1971 do 22.06.1971.

Nebolo sporné, že navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok ešte za účinnosti zákona č.100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení dovŕšením dôchodkového veku 60 rokov, teda dňom XX. D. XXXX. V súlade s § 259 ods.1 v spojení s § 112 ods.1 ZSP a § 21 ZSZ mu však starobný dôchodok bolo možné priznať len tri roky spätne od podania žiadosti o tento dôchodok.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že:

- navrhovateľ od 05.12.1985 do 17.06.1989 poberal invalidný dôchodok priznaný podľa § 25 zákona č.121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, ktorý bol vymeraný z priemerného mesačného zárobku (ďalej len „PMZ“) za roky 1980 až 1984;.
- od 19.10.1989 bol podľa § 37 ZSZ priznaný čiastočný invalidný dôchodok, vymeraný z toho istého PMZ;

- od 02.04.1991 mu bol podľa § 29 ZSZ priznaný invalidný dôchodok, vymeraný z PMZ za roky 1988, 1981, 1982, 1983 a 1984. Tento invalidný dôchodok sa podľa § 293ac ods.1 považuje za starobný dôchodok.

Podľa § 13 ZSZ starobný, invalidný, čiastočný invalidný dôchodok toho, kto požíva alebo už požíval niektorý z týchto dôchodkov, sa nesmie vymerať z nižšieho primeraného mesačného zárobku, než koľko bol priemerný mesačný zárobok, z ktorého sa vymeral predošlý dôchodok; ak sa tento priemerný mesačný dôchodok určil podľa prv platných predpisov, upraví sa podľa § 12 ods. 6.

Rozhodnutím I. z 5. októbra 2012 odporkyňa vymerala starobný dôchodok navrhovateľa z III. pracovnej kategórie „z priemerného mesačného zárobku za roky 89,43 €“.

Z rozhodnutia nie je zrejmé, z ktorých rokov bol PMZ vypočítaný a nie je zrejmé ani to, ako odporkyňa dospela k záveru, že PMZ bol práve 89,43 € a po úprave podľa § 12 ZSZ činil sumu iba 85,14 €. Z uvedeného dôvodu odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne I z 5. októbra 2012 a následne i rozhodnutie odporkyne II z 5. októbra 2012 v spojení s rozhodnutím z 24. októbra 2012 za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodu a nedostatočne zistený skutočný stav. Rozsudok krajského súdu preto podľa § 250j ods.3 O.s.p. zmenil, rozhodnutia odporkyne podľa § 250j ods.2 písm. c) a, d) O.s.p. zrušil a vrátil odporkyni na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou odporkyne opätovne rozhodnúť o priznaní starobného dôchodku od 14. augusta 2009. Pre výšku starobného dôchodku zohľadní ustanovenie § 13 ZSZ a vysvetlí aj postup, akým zistila, ktoré roky patria do obdobia piatich zárobkovo najlepších rokov rozhodného obdobia pre zistenie PMZ. Následne podľa § 81 znovu rozhodne, či navrhovateľovi naďalej patrí výplata invalidného dôchodku považovaného za starobný dôchodok (§ 293ac ZSP) alebo výplata starobného dôchodku.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 151 ods.1 O.s.p., lebo úspešný navrhovateľ náhradu trov neuplatnil.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že od 1. januára 2004 podľa zákona o sociálnom poistení nie je možné priznať poberateľovi dôchodku dávku z titulu jeho bezvládnosti. Navrhovateľ však v prípade nepriaznivých dôsledkov jeho zdravotného stavu má možnosť požiadať prostredníctvom príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny o peňažné príspevky na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia podľa zákona č.447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok